

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 628/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] obaja toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice-Šaca, zastúpených spoločnosťou Advokátskou kanceláriou Ivan Syrový, s. r. o., Kadnárova 83, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ivan Syrový, PhD., proti postupu Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 74/2019 a jeho rozsudku z 11. septembra 2019 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 80/2019 a jeho uzneseniu zo 17. decembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. januára 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú napadnuté rozhodnutia zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať im trovy konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že Okresný súd Revúca (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 2 T 33/2019 z 15. mája 2019 uznal sťažovateľov vinných zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví, z prečinu výtržníctva a prečinu poškodzovania cudzej veci na tam uvedenom skutkovom základe a za to im uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere

piatich rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Vzhľadom na to, že sťažovatelia na hlavnom pojednávaní vyhlásili, že sú vinní, súd dokazovanie v rozsahu, v akom sťažovatelia priznali spáchanie skutkov, nevykonal a vykonané boli iba dôkazy súvisiace s výrokom o treste a náhrade škody.

3. Priamo na hlavnom pojednávaní podali sťažovatelia odvolanie, ktoré následne doplnili a zdôvodnili a ktorého podstatou bol nesúhlas s výškou uloženého trestu, keďže podľa sťažovateľov mohol okresný súd v danej veci uložiť aj miernejší trest odňatia slobody, a to o jednu tretinu pod dolnú hranicu trestnej sadzby vzhľadom na okolnosti prípadu a osoby sťažovateľov. Odvolanie podal aj okresný prokurátor, ktorý poukázal na skutočnosť, že útok oboch sťažovateľov vykonaný po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov bol mimoriadne hrubý a vedený s vysokou mierou intenzity, pričom smeroval proti chráneným osobám, z toho jedna osoba utrpela ťažké zranenie bezprostredne ohrozujúce jej život.

4. Krajský súd, rozhodujúc o podaných odvolaniach, zistiť pochybenie v prvostupňovom rozsudku vo výmere uloženého trestu, napadnutým rozsudkom zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a zároveň sám vo veci rozhodol, pričom sťažovateľom uložil trest odňatia slobody vo výmere siedmich rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Vo výrokoch o náhrade škody krajský súd ponechal rozsudok okresného súdu nezmenený a zároveň odvolania sťažovateľov zamietol. Krajský súd na rozdiel od okresného súdu nezistil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, pretože priznanie oboch sťažovateľov bolo zhodnotené v poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l), teda že sa k spáchaniu trestnej činnosti priznali a oľutovali, pritom orgánom činným v trestnom konaní žiadnym spôsobom nebolo potrebné napomáhať pri zisťovaní skutočného stavu veci, a to takým spôsobom, ako to má na mysli § 36 písm. n) Trestného zákona. Krajský súd ďalej uviedol, stotožňujúc sa s námietkami prokurátora, že následky konania sťažovateľov mohli byť podstatne závažnejšie, dokonca smrteľné u poškodeného [REDAKOVANÉ] staršieho, ale možno aj u ostatných poškodených, pretože v ďalšom útoku obom sťažovateľom zabránili až prítomní svedkovia, keď títo zasiahli ešte v štádiu plného rozmachu útoku oboch sťažovateľov na poškodených, a i tak ublíženie na zdraví bolo u [REDAKOVANÉ] staršieho na hranici ohrozenia života.

5. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie a domáhali sa jeho zrušenia, dôvodiac porušením práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Podľa ich názoru odvolací súd odôvodnenie svojho rozhodnutia v súvislosti s použitím vyššej trestnej sadzby oprel o rozšírenú časť skutku, ktorú obžaloba ani rozsudok prvostupňového súdu neobsahovali. Ďalej argumentovali, že došlo k uloženiu prísnejšieho trestu z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku a zároveň nebola aplikovaná individualizácia trestu v zmysle § 34 Trestného zákona. Najvyšší súd, rozhodujúc o podanom dovolaní, ho napadnutým uznesením odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože nevzhladol splnenie vymedzených dovolacích dôvodov.

II. Argumentácia sťažovateľov

6. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu a proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podali sťažovatelia túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentujú:

- a) s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), najmä rozsudok Paraskeva Todorova proti Bulharsku, Remli proti Francúzsku a Lakatošová a Lakatoš proti Slovensku, je trest uložený odvolacím súdom nespravodlivý a diskriminačný, pretože je z odôvodnenia jeho rozhodnutia zrejmé, že pokiaľ by sťažovatelia neboli príslušníkmi rómskeho etnika, nebolo by nutné ukladať im vyšší trest z dôvodu generálnej prevencie,
- b) najvyšší súd síce priznal, že formulácia krajského súdu nebola správna, ale odmietol, že by šlo o diskrimináciu na základe etnického pôvodu, a teda pochybenie krajského súdu nenapravil,
- c) argumentáciu odvolacieho súdu, ktorú prevzal aj súd dovolací, nemožno prijať tiež s ohľadom na fakt, že ani jeden zo sťažovateľov sa nikdy v minulosti nedopustil obdobného konania, preto nemožno tvrdiť, že im je obdobné konanie vlastné; v tejto súvislosti vyjadrili dôvodnú obavu, či bol odvolací súd skutočne nestranný a či nedošlo k zaujatosti vzhľadom na objektívnu stránku,
- d) pri ukladaní trestu sťažovateľovi ████████ nebolo prihliadané na tú skutočnosť, že je žiteľom rodiny a otcom piatich detí, a keďže obom sťažovateľom bol uložený rovnako dlhý trest, neboli uplatnené zásady ukladania trestov vyplývajúce z § 34 ods. 3 a 4 Trestného zákona; na uvedené pochybenie poukázal sťažovateľ ████████ aj v dovolaní, pričom najvyšší súd v tejto súvislosti podľa jeho názoru nesprávne interpretoval stanovisko trestnoprávneho kolégia č. 5/2011.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom krajského súdu, ktorým boli sťažovatelia odsúdení k trestu odňatia slobody vo výmere siedmich rokov, ako aj uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo ich dovolanie odmietnuté.

8. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01).

9. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa rozsudku krajského súdu, ktorý sťažovatelia napadli dovolaním, formulujú tie isté námietky ako v konaní pred ústavným súdom, konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút dovolania (ako mimoriadneho opravného prostriedku) poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho krajského súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy

do právomoci najvyššieho súdu. Sťažovatelia teda disponovali možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení krajského súdu prostredníctvom podaného dovolania, ktorú aj využili. Ochranu ich základným právam zaručeným ústavou a dohovorom bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť najvyšší súd. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľov uplatnené proti rozhodnutiu krajského súdu.

10. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Sťažovatelia vo vzťahu k najvyššiemu súdu, ktorý podľa ich presvedčenia nemal podané dovolanie odmietnuť, prednášajú výhrady, že tento nenapravil pochybenia krajského súdu v súvislosti s uložením prísnejšieho trestu. Zdôrazňujú, že trest je nespravodlivý a diskriminačný, pretože je evidentné, že príslušnosť k rómskemu etniku im bola v konaní pred odvolacím súdom na ujmu. Ďalej najvyššiemu súdu vytykajú, že neodstránil porušenie krajského súdu v súvislosti s požiadavkou individualizácie trestu, a na obhajobu svojej argumentácie poukazujú na stanovisko trestnoprávneho kolégia č. 5/2011, ktorého interpretáciu zo strany najvyššieho súdu v ich veci považujú za nesprávnu.

12. Ústavný súd v úvode tejto časti odôvodnenia svojho rozhodnutia dáva do pozornosti svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov (m. m. II. ÚS 324/2010), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 239/2021). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

13. V súlade s uvedeným sa tak ústavný súd zameral na to, či najvyšší súd ako súd dovolací po preskúmaní veci posúdil dovolanie sťažovateľov ústavne akceptovateľným spôsobom, keď ho napadnutým uznesením odmietol, lebo ako uviedol, je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania. Ústavný súd predovšetkým preskúmal dôvody odmietnutia dovolania uvedené v napadnutom rozhodnutí z toho hľadiska, či ústavne neprípustným spôsobom nezasahujú do namietaných práv sťažovateľov a či výrok napadnutého uznesenia najvyššieho súdu má dostatočnú oporu v jeho jasnom, určitom a zrozumiteľnom odôvodnení.

14. K prvému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadné porušenie práva na obhajobu) najvyšší súd, pokiaľ ide o námietku sťažovateľov, že došlo k rozšíreniu skutku, resp. k rozšíreniu jeho častí, uviedol, že skutok tak, ako bol vymedzený obžalobou, resp. jeho znenie v jednotlivých častiach, zostali v rozsudku súdu prvého stupňa zachované, a rovnako tak odvolací súd prevzal identické znenie skutku do odôvodnenia svojho

rozhodnutia, a preto považoval túto námietku za neopodstatnenú. Najvyšší súd v tejto súvislosti uzavrel, že neidentifikoval akýkoľvek zásah do totožnosti skutku. Pokiaľ ide o možnosť sťažovateľov vyjadriť sa ku skutku a predložiť argumenty proti nemu, táto im nebola upretá ani počas samotného prípravného konania, ale ani v konaní pred súdom, čím nedošlo ani k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania. Najvyšší súd bol toho názoru, že námietky sťažovateľov smerovali nie proti totožnosti skutku ako takej, ale proti odôvodneniu rozsudku krajského súdu, resp. jeho hodnotiacim úvahám k uloženému trestu, konkrétne v častiach, v ktorých bolo poukázané na potenciálne následky konania sťažovateľov a generálnu prevenciu, pričom pripomenul, že dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 371 ods. 7 Trestného poriadku). Navyše zdôraznil, že otázky primeranosti a spravodlivosti trestu nie sú spôsobilým predmetom dovolacieho konania, resp. sami osebe nenapĺňajú žiaden z dovolacích dôvodov podľa § 371 Trestného poriadku.

15. Vo vzťahu k sťažovateľmi namietanej diskriminácii na základe etnicity najvyšší súd uviedol, že krajský súd v danej veci neprijal odlišné právne závery ani nezmenil právnu kvalifikáciu skutku, ale postupoval podľa zásad pre ukládanie trestov v zmysle § 34 ods. 4 Trestného zákona, ktorého aplikácia zabezpečuje tzv. sudcovskú individualizáciu trestu zohľadňujúcu konkrétne skutočnosti prejednávanej veci. Záver krajského súdu o potrebe prehodnotenia uloženého trestu na základe prokurátorom predložených argumentov (predovšetkým k spôsobu spáchania činu a jeho následku, resp. závažnosti a spoločenskej nebezpečnosti skutku a jeho podrobnejších okolností) najvyšší súd akceptoval najmä s ohľadom na skutočnosti vyplývajúce z dôkazov produkovaných už v prípravnom konaní, ale aj o ohľadom na argumentáciu protistrany, s ktorou sa sťažovatelia mali možnosť oboznámiť v odvolaní prokurátora, ktoré im bolo v rámci dodržania zásad spravodlivého procesu v odvolacom konaní zaslané na vyjadrenie.

16. Pokiaľ ide o hodnotiaci záver krajského súdu, ktorý uložil prísnejší trest aj z dôvodu generálnej prevencie, najvyšší súd neuznal interpretáciu sťažovateľov za správnu a v tejto súvislosti vysvetlil, že v danom prípade išlo o zdôraznenie potreby uložiť taký trest, ktorý bude výstrahou pre každého, kto by sa chcel dopustiť obdobného konania ako sťažovatelia. Odkázal aj na odôvodnenie rozsudku okresného súdu, v ktorom bol zdôraznený preventívny účel trestu, a to výchovne pôsobiť na samotných páchatel'ov, ako aj na ostatných, ktorí by chceli zobrať spravodlivosť po podobnej nešťastnej dopravnej nehode do vlastných rúk. Nie je možné súhlasiť s argumentom sťažovateľov, že uložením prísnejšieho trestu došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Navyše, sťažovatelia nepoukázali na rozhodnutia v obdobných veciach, v ktorých všeobecné súdy odsúdili páchatel'ov k miernejšiemu trestu a v tejto súvislosti ani nenamietali porušenie práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru, ani nijako v odôvodnení ústavnej sťažnosti toto prípadné tvrdenie bližšie nepreviazali s nimi tvrdenu diskrimináciou.

17. Na druhej strane ústavný súd nezatvára oči pre faktom, ktorý vyplýva priamo z napadnutých rozhodnutí, že rozsudok krajského súdu obsahuje v spornej časti konštatáciu zmieňujúcu etnický pôvod sťažovateľov. Keďže ide o jeden zo zakázaných dôvodov diskriminácie (čl. 12 ods. 2 ústavy), ústavný súd sa napriek už uvedeným skutočnostiam rozhodol vykonať ústavný test diskriminácie. V tejto súvislosti tak posudzoval, či (a) došlo k vyčleneniu porovnateľného jednotlivca alebo skupiny vo väzbe s výkonom základných práv a slobôd, a to (b) na základe kvalifikovaného kritéria alebo iného neospravedliteľného dôvodu, pričom (c) takéto vyčlenenie by bolo na príťaž jednotlivcovi alebo skupine (spôsobilo mu ujmu) a (d) uvedené vyčlenenie nie je

možné ospravedlniť, pretože neexistuje ospravedlniteľný dôvod (verejný, legitímny záujem) alebo ide o neprimeraný, neproporcionálny zásah. Pokiaľ ide o prvý subtest testu diskriminácie, sťažovatelia fakticky namietajú, že došlo k ich vyčleneniu na základe etnicity, čo považujú za neprípustné. Ergo v tejto súvislosti tvrdia, že prísny trest im bol uložený z dôvodu príslušnosti k etnickej skupine. Ak by výklad rozhodnutia krajského súdu bol interpretovaný spôsobom, ktorý uvádzajú sťažovatelia (čo ústavný súd netvrdí, len hypoteticky uvádza, pričom sťažovatelia na tento účel napokon nepredložili žiadnu argumentáciu, z ktorej by bolo možné vyvodiť tento záver, pozn.), prvé kritérium testu diskriminácie by bolo pri prípadnom pozitívnom zistení doteraz spornej skutočnosti splnené. V nadväznosti na to by prípad sťažovateľov prešiel aj cez druhý subtest testu diskriminácie, pretože takéto vyčlenenie na základe príslušnosti k etnickej skupine by predstavovalo kvalifikovaný zakázaný dôvod. Následne by ústavný súd musel pristúpiť k vyhodnoteniu, či takéto vyčlenenie na základe zakázaného dôvodu bolo sťažovateľom na príťaž, resp. im spôsobilo ujmu. V tejto súvislosti je však z napadnutých rozhodnutí zrejmé, že trest uložený sťažovateľom nemožno v okolnostiach prípadu hodnotiť ako neadekvátny či neprimeraný, ktorý by sa svojou výškou vymykal zo zákonných medzí voľnej úvahy súdu pri ukladaní trestu v zmysle Trestného zákona. Vzhľadom na vyššie uvedené by tak nebolo potrebné ďalej hodnotiť štvrté kritérium. Z uvedených skutočností vyplýva, že už kritériá hodnotenia prvého a tretieho kroku by v prejednávanej veci viedli k nepreukázaniu diskriminácie vo veci sťažovateľov.

18. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ďalej v tejto časti hodnotí, že najvyšší súd nepoukázal na tú skutočnosť, že krajský súd na rozdiel od okresného súdu nezistil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, čím sa pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností vyrovnal, avšak toto opomenutie vzhľadom na jeho intenzitu nemožno vytýkať dovolaciemu súdu ako neprípustný zásah do práva sťažovateľov na spravodlivý proces. Táto okolnosť ani nemohla mať v konečnom dôsledku vplyv na uloženie trestu sťažovateľom, keďže trest bol uložený v takej výmere, ktorá by potenciálnou prevahou poľahčujúcich okolností nebola dotknutá. Nemožno totiž pri ukladaní trestu uvažovať spôsobom, že pri znížení hornej hranice trestnej sadzby trestu odňatia slobody v zmysle § 38 ods. 3 Trestného zákona dochádza automaticky k posúvaniu výšky trestu, ktorý bol pôvodne uložený v úpravou nedotknutej časti trestnej sadzby.

19. K druhému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pokiaľ ide o nesprávne použitie § 34 ods. 1 a 3 Trestného zákona a zároveň neaplikáciu § 34 ods. 4 Trestného zákona zo strany krajského súdu, najvyšší súd uviedol, že uplatnené dovolacie námietky sa vôbec nedotýkajú právneho posúdenia skutku, z ktorého boli sťažovatelia uznaní za vinných, ale opätovne smerujú proti neprimeranosti uloženého trestu. Akcentoval, že nie je oprávnený vecne preskúmať úvahy súdu nižšieho stupňa odôvodňujúce aplikáciu § 34 Trestného zákona určitým spôsobom, keďže toto ustanovenie dáva priestor pre voľnú úvahu súdu opierajúcu sa o skutkové okolnosti prípadu vyplývajúce z vykonaného dokazovania. V súvislosti s námietkami sťažovateľov k uplatneniu generálnej prevencie s ohľadom aj na predchádzajúcu argumentáciu nevzhladol aplikáciu predmetných zákonných ustanovení diskriminačným spôsobom. Uzavrel, že prevencia v danej veci smeruje individuálne proti páchatelom zisteného skutku a generálne proti potenciálnym páchatelom trestných činov súvisiacich s nežiaducim správaním osôb po dopravnej nehode. Ani jedna z týchto zložiek nie je namierená proti rómskemu či inému etniku v diskriminačnom kontexte.

20. Ústavný súd všetky tieto závery najvyššieho súdu hodnotí v okolnostiach prejednávanej veci ako ústavne udržateľné, t. j. také, ktoré nie sú dostatočne kvalifikované vyprovokovať jeho kasačnú ingerenciu. Ústavný súd nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu nemajúci oporu v zákone. Najvyšší súd sa v odôvodnení svojho uznesenia dostatočne vyjadril k jednotlivým dovolacím dôvodom uplatneným sťažovateľmi, pričom z jeho záverov nevyplýva taká aplikácia príslušných zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu, preto uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Najvyšší súd jasne a zreteľne uviedol dôvody, pre ktoré krajským súdom zvolený postup aplikovania Trestného zákona na trestnú vec sťažovateľov považoval za správny, t. j. za súladný s príslušnými zákonnými ustanoveniami hmotnoprávneho predpisu. Poukázal na špecifiká danej konkrétnej trestnej veci (spôsob prevedenia útoku a ďalšie okolnosti prípadu) a, riadiac sa racionálnou úvahou, dostatočne ozrejmil sťažovateľom, prečo neboli naplnené nimi uplatnené dovolacie dôvody. Najvyšším súdom prijaté právne závery rozhodne nemožno považovať za nelogické. Ústavný súd aj napriek sťažovateľom uplatnenej argumentácii hodnotí napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako racionálne, podrobné a ústavne konformné. Ústavný súd tak nezistil také zásahy do práv sťažovateľov, ktoré by boli z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné.

21. Ústavný súd nepovažuje za potrebné na tomto mieste znovu opakovať dostatočne určité, jasné a zrozumiteľné dôvody, ktoré najvyšší súd viedli k odmietnutiu sťažovateľmi podaného dovolania, zdôrazňuje iba najvyšším súdom správne interpretovaný záver, že krajský súd ukladal trest síce vyšší ako trest, ktorý za dostačujúci považoval okresný súd (trest na samej dolnej hranici trestnej sadzby, pozn.), avšak neuložil ho na hornej hranici trestnej sadzby ani v jej polovici, hoci mu v tom nič nebránilo a dokonca ani prokurátor nenavrhol konkrétnu výšku trestu. Skutočnosť, že sťažovatelia zastávajú iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojim vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu najvyšším súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012).

22. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý, a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný, resp. rozhodujúci dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V nadväznosti na uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona orgánom verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou, resp. dohovorom garantovaného práva (m. m. IV. ÚS 104/2012). Ústavný súd navyše poukazuje na právny názor ustálený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

23. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

24. S prihliadnutím na uvedené zistenia preto ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a obsahom namietaných základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľov uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Miloš Mad'ar
predseda senátu